

УДК 342.9:351.862(477)

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.3.08>**МАРИНА СЕРГІЇВНА УТКІНА,***доктор юридичних наук, доцент,
Сумський державний університет,
навчально-науковий інститут права,
кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства;* <https://orcid.org/0000-0002-3801-3742>,
e-mail: m.utkina@yur.sumdu.edu.ua

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ПРАВОВИЙ І МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХОДИ¹

У статті досліджено місце та роль Цілей сталого розвитку в системі сучасної національної безпеки України. В умовах зростання глобальних викликів, військових конфліктів, кліматичних змін, інформаційних атак і соціально-економічної нестабільності інтеграція принципів сталого розвитку в державну безпекову політику набуває особливої актуальності. Показано, що Цілі сталого розвитку не можуть розглядатися ізольовано від безпекової парадигми, адже довготривала стабільність можлива лише за умови комплексного підходу, який охоплює економічний, соціальний та екологічний виміри, а також правові й інституційні механізми їх забезпечення. Особливу увагу приділено безпековому виміру Цілей сталого розвитку, зокрема Цілі 16 «Мир, справедливість та ефективні інститути», яка найповніше відображає взаємозв'язок між безпекою і сталим розвитком. Проаналізовано міжнародні, а також національні нормативно-правові акти, що формують правові засади імплементації Цілей сталого розвитку в Україні, зокрема: Закон України «Про національну безпеку України», Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Державну стратегію регіонального розвитку на 2020–2027 роки, Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату, Стратегію інформаційної безпеки, Національний план відновлення України. Зроблено висновки, що, попри наявність окремих стратегій, нормативно-правова база залишається фрагментарною та потребує уніфікації.

У статті запропоновано комплексний ризик-орієнтований підхід до інтеграції Цілей сталого розвитку в політику національної безпеки, який поєднує системний аналіз взаємозв'язків між безпекою та розвитком, індикаторний моніторинг результатів і прогнозування ризиків. Новизна дослідження полягає у визначенні конкретних прогалів у правовому регулюванні та пропозиції методологічної моделі оцінки ефективності інтеграції Цілей сталого розвитку в безпекову політику України. Аргументовано, що такий підхід дає змогу перейти від декларативного рівня імплементації до практичної реалізації принципів сталого розвитку в секторі безпеки, сприяє підвищенню інституційної спроможності держави та формуванню довгострокової державної стратегії, орієнтованої на запобігання комплексним загрозам і зміцнення демократичних інститутів.

Ключові слова: національна безпека, правова система України, правове регулювання, правові механізми, сталий розвиток, Цілі сталого розвитку.

Оригінальна стаття

ВСТУП. Сучасний розвиток глобальних і національних безпекових систем супроводжується численними викликами, які вимагають нових підходів до формування державної політики безпеки. Світові тенденції свідчать, що традиційне розуміння безпеки як переважно оборонної категорії вже не відповідає комплексній природі сучасних загроз (Коломієць,

2024). На перший план дедалі частіше виходять питання економічної стійкості, соціальної справедливості, кліматичної безпеки, доступу до ресурсів та інформаційної захищеності – складові, безпосередньо пов'язані із принципами сталого розвитку. У цьому контексті інтеграція Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР) у систему національної безпеки (Сокольська, Поліщук, Шевченко, 2025) постає як об'єктивна потреба й новий вектор державної політики.

Україна, яка тривалий час перебуває в умовах гібридної війни, економічної нестабільності й загроз державному суверенітету,

¹ Робота виконана в межах проекту «Інституційна консолідація через правову синергію: забезпечення національної безпеки в кризових умовах» (номер державної реєстрації 0125U001542).

потребує стратегічного переосмислення підходів до забезпечення національної безпеки. Водночас держава взяла на себе міжнародні зобов'язання щодо імплементації ЦСР відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року»¹. Це зумовлює не лише формальне включення ЦСР до стратегічних документів, а й реальне переосмислення їх значення у формуванні безпекової політики.

З огляду на викладене актуальність цього дослідження визначається потребою адаптації національної безпекової парадигми до нових реалій. Складність сучасних загроз вимагає системної інтеграції принципів сталого розвитку, що дає змогу не тільки реагувати на кризові явища, а й запобігати їм завдяки інституційній стійкості, соціальній згуртованості, екологічній відповідальності та прозорості управління. Особливого значення при цьому набуває правовий вимір інтеграції, адже саме через механізми права реалізується більшість державних політик, зокрема безпекових. Ця стаття покликана заповнити наукову прогалину щодо правового забезпечення інтеграції ЦСР у сферу національної безпеки України.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ. Метою статті є визначення правових і методологічних засад інтеграції ЦСР у систему національної безпеки України та вдосконалення наукових підходів до цього процесу шляхом аналізу новітніх міжнародних і національних тенденцій та ідентифікації наявних правових прогалин. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання: з'ясувати сучасні підходи до розуміння взаємозв'язку між сталим розвитком і національною безпекою в міжнародному та національному контекстах; проаналізувати чинну нормативно-правову базу України щодо імплементації ЦСР з урахуванням ключових складових безпеки – екологічної, економічної, енергетичної, інформаційної та соціальної; виокремити основні проблеми та прогалини у взаємодії між інституціями, відповідальними за реалізацію політики сталого розвитку в контексті безпеки; сформулювати теоретико-методологічний підхід до оцінки ефективності інтеграції ЦСР у систему національної без-

пеки; запропонувати практичні рекомендації щодо вдосконалення правового та інституційного механізмів інтеграції ЦСР у безпекову політику держави.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ. Методологічну основу дослідження становить поєднання міждисциплінарного, системного та правового підходів, що дало змогу комплексно дослідити проблему інтеграції ЦСР у систему національної безпеки України. Використання зазначених підходів забезпечило наукову обґрунтованість, послідовність і системність аналізу.

У процесі дослідження було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи. Для вивчення взаємозв'язків між складовими системи національної безпеки (економічної, соціальної, екологічної, інформаційної) та ЦСР застосовано метод системного аналізу. Він дав змогу розглядати національну безпеку як багаторівневу структуру, де кожна складова має бути узгоджена із принципами сталого розвитку. Метод формально-юридичного аналізу використано для дослідження й оцінювання чинного законодавства України, стратегічних документів і міжнародних нормативних актів, що визначають правові межі імплементації та реалізації ЦСР у безпекову політику. Порівняльно-правовий метод застосовано для аналізу міжнародного та національного правового регулювання у сфері сталого розвитку й безпеки, а також для виявлення кращих практик інтеграції принципів сталого розвитку у безпекову політику. Метод індуктивно-дедуктивного аналізу дозволив виокремити закономірності й тенденції у процесі інтеграції ЦСР у державну політику безпеки, а також сформулювати узагальнення і теоретичні висновки. Крім того, на особливу увагу заслуговує ризик-орієнтований підхід, який було використано для ідентифікації потенційних загроз, пов'язаних із недостатньою інтеграцією ЦСР у безпекову політику, та прогнозування їх впливу на національну безпеку. Поєднання зазначених методів забезпечило комплексне оцінювання правових і управлінських засад імплементації ЦСР у систему національної безпеки України. Обґрунтованість вибору інструментарію визначається його відповідністю міждисциплінарному характеру теми та поставленим науковим завданням.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ДИСКУСІЯ. Аналізуючи взаємозв'язок між сталим розвитком і безпекою, слід насамперед звернутись до визначення цих понять. Сучасне розуміння поняття «сталий розвиток» як глобальної концепції бере початок у 1987 р. зі

¹ Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року : Резолюція Ген. Асамблеї ООН від 25.09.2015 № A/RES70/1 // UNDP : сайт. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/file/s/migration/ua/Agenda2030_UA.pdf (дата звернення: 14.06.2025).

Звіту Брундтланд (Brundtland Report, офіційна назва – Our Common Future), що став фундаментальним документом, у якому вперше системно обґрунтовано необхідність урахування екологічної стійкості, боротьби з бідністю, рівного доступу до ресурсів – саме тих аспектів, які сьогодні інтегровані в ЦСР. Цей документ став відправною точкою для розгляду сталого розвитку як комплексної, міжсекторальної та безпекової категорії. У ньому сталий розвиток визначено як такий, що задовольняє потреби теперішнього покоління, не ставлячи під загрозу можливість майбутніх поколінь задовольняти власні потреби¹. Водночас без чіткої інтеграції питань безпеки сталий розвиток втрачає практичну стійкість і залишає прогалини в забезпеченні прав людини (Malmio, 2024; Ige, Kura, Ilori, 2024). Щодо категорії «безпека», то в наукових доробках учених превалюють три концептуальні підходи: відсутність загроз системі; захищеність системи від наявних та ймовірних загроз; загрози, які негативно впливають на систему, існують завжди, однак ужиті заходи мінімізують їхній негативний вплив, що дає змогу системі функціонувати і розвиватися (Корж, 2019). Слід констатувати, що сучасні підходи дедалі частіше розглядають сталий розвиток у зв'язку з безпековими вимірами (Харзішвілі, 2019). У цьому контексті інтеграція принципів сталого розвитку в політику національної безпеки України набуває особливої актуальності, враховуючи багатовимірні виклики, що постали перед державою, – від збройної агресії до кліматичних змін та соціально-економічної нестабільності.

Для України та інших посткризових держав загалом безпековий вимір сталого розвитку набуває особливої ваги. Сучасні виклики не обмежуються військовими загрозами, а включають інформаційні атаки, вразливість цифрових систем, інституційну нестійкість та енергетичну залежність. Якщо сталий розвиток не буде інтегрований у безпекову політику, тобто не спиратиметься на системи попередження, реагування й відновлення, він ризикує перетворитися на декларативну конструкцію, неспроможну протистояти реальним загрозам. Саме тому безпека як критична передумова сталості має перейти з теоретичного рівня в інституційно-нормативну практику.

¹ Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future // United Nations : офіц. сайт. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf> (дата звернення: 14.06.2025).

У зв'язку із цим особливої уваги заслуговує концепція «сталого безпеки» (*sustainable security*), яка інтегрує державну, людську, економічну й екологічну безпеку та пропонує системний підхід до запобігання багатовимірним загрозам. Схожої позиції дотримуються С. Хаграм, В. Кларк і Д. Ф. Раад (2003), які наголошують, що йдеться не лише про поєднання екологічного, людського й економічного вимірів, а про створення комплексної системи, орієнтованої на випереджувальне реагування, стійкість і запобігання кризам шляхом гармонізації політики сталого розвитку та безпеки. Отже, концепція сталого безпечного розвитку має ґрунтуватися не на інерційних підходах до безпеки через контроль, а на моделі безпеки через стійкість, прозорість та інклюзивне управління ризиками.

Відповідно, ЦСР безпосередньо корелюють з основними вимірами національної безпеки. Це особливо простежується в Цілі 1 «Подолання бідності» як передумові соціальної стійкості; Цілі 6 «Чиста вода та належні санітарні умови» як основі екологічної безпеки; Цілі 13 «Боротьба зі зміною клімату» як механізмі зниження екологічних ризиків; Цілі 16 «Мир, справедливість та ефективні інститути» як ключовому чиннику внутрішньої стабільності держави². Україна офіційно імплементувала ЦСР у 2017 році, розробивши Національну доповідь щодо ЦСР³ і включивши їхні принципи у Стратегію національної безпеки України⁴. У цих документах формально визнається взаємозв'язок між сталим розвитком і безпекою, насамперед у сферах економічної, екологічної, енергетичної та інформаційної безпеки. Водночас на практиці цей зв'язок залишається фрагментарним: відсутня єдина методологія інтеграції ЦСР у політику національної безпеки, а ключові індикатори зберігають вузькогалузевий характер.

² Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року : Резолюція Ген. Асамблеї ООН від 25.09.2015 № A/RES70/1 // UNDP : сайт. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Agenda2030-UA.pdf> (дата звернення: 14.06.2025).

³ Цілі сталого розвитку: Україна : нац. доп. Київ, 2017. 174 с.

⁴ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020 // Президент України : офіц. сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення: 14.06.2025).

Окрім зазначених документів, важливими нормативно-правовими актами, що визначають правові межі реалізації ЦСР у безпековій політиці України, є Закон України «Про національну безпеку України»¹, Указ Президента «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»², Державна стратегія регіонального розвитку на 2020–2027 роки³, Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року⁴, а також Національний план відновлення України⁵, що інтегрує низку положень ЦСР у післявоєнне відновлення.

З огляду на це виникає потреба в реальному поєднанні стратегій сталого розвитку та національної безпеки шляхом формування системи адаптованих показників, що враховують багатовимірні загрози. Це дасть змогу перейти від декларативного визнання взаємозв'язку до його інституційної реалізації через міжвідомчі платформи, горизонтальне планування та ризик-орієнтовані механізми ухвалення рішень.

Важливою проблемою є відсутність комплексного правового документа, який на інституційному рівні унормував би механізми інтеграції ЦСР в усі ключові напрями безпеки: енергетичну, продовольчу, кліматичну, соціальну та інформаційну. Наявність цієї прогалини зумовлює інституційну фрагментацію, що

проявляється у дублюванні повноважень між різними органами, браку координації та неповному врахуванні ЦСР у безпековій політиці. Додатковою проблемою є розрив між політичними деклараціями та нормативно-правовими механізмами їх реалізації. Як зазначає О. Асташева (2025), фрагментарні стратегії та програми не завжди сприяють інтеграції та координації, що призводить до дублювання заходів та неефективного моніторингу. Крім того, у більшості нормативно-правових актів, що стосуються національної безпеки, ЦСР згадуються лише в контексті загальних стратегічних орієнтирів, без чіткого визначення процедур, індикаторів чи алгоритмів моніторингу.

Ще однією прогалиною, про яку необхідно згадати, є відсутність адаптованої національної системи індикаторів, яка дозволила б здійснювати регулярне оцінювання прогресу щодо впровадження ЦСР у сфері безпеки. Зокрема, Е. Мерфі зі співавторами (2023) наголошує, що без адаптованої національної системи індикаторів, яка дозволяє вимірювати прогрес за ЦСР, країни не помічають навіть регресу, а індикатори лишаються статистичною формальністю, не приводячи до політичних змін.

Україна використовує глобальні індикатори ООН для загального моніторингу ЦСР⁶. Проте ця система надає лише узагальнену картину і не адаптована до специфіки українських безпекових загроз у сфері обороноздатності, кібербезпеки чи енергетичної незалежності. Вважаємо, що це унеможливлює ефективне оцінювання результативності реалізованих заходів, адже моніторинг лишається недостатньо цілісним, що ускладнює визначення реального впливу ЦСР на безпеку держави та, відповідно, знижує аналітичну спроможність уряду.

Таким чином, інституційна фрагментація, нормативна невизначеність і брак якісного моніторингу становлять ключові проблеми, які перешкоджають системній інтеграції ЦСР у політику національної безпеки України. Для їх подолання необхідні не лише міжвідомча координація, а й розроблення уніфікованої нормативної бази, що забезпечить ефективність інтеграційного процесу.

Одним із визначальних чинників успішної реалізації ЦСР у контексті національної безпеки є злагоджена інституційна взаємодія та міжвідомча координація. В Україні за реалізацію окремих ЦСР відповідає низка органів державної влади, зокрема: Міністерство економіки

¹ Про національну безпеку : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 14.06.2025).

² Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 // Президент України : офіц. сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 14.06.2025).

³ Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки : постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-p> (дата звернення: 14.06.2025).

⁴ Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-p> (дата звернення: 14.06.2025).

⁵ План відновлення України : сайт. URL: <https://recovery.gov.ua/> (дата звернення: 14.06.2025).

⁶ Цілі сталого розвитку: Україна : нац. доп. Київ, 2017. 174 с.

України (загальна координація процесу імplementації ЦСР), Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (екологічна складова), Рада національної безпеки і оборони України (безпековий компонент) тощо. За відсутності чітко визначених повноважень, єдиного координаційного центру та нормативно-правового механізму горизонтальної взаємодії між органами влади впровадження ЦСР залишається фрагментарним і декларативним.

З огляду на багатовимірний характер сучасних загроз інтеграція ЦСР вимагає не лише політичної волі, а й структурованої співпраці між сектором безпеки, економічної політики, охорони довкілля, цифрової трансформації та громадянського суспільства. Зокрема, у Рамках співпраці України та ООН у сфері сталого розвитку на 2025–2029 роки (Ukraine and United Nations Sustainable Development Cooperation Framework)¹ наголошено, що інтеграція підходів до ЦСР у секторах безпеки та розвитку потребує підходу, орієнтованого на взаємозв'язок секторів (*nexus approach*).

Цей підхід передбачає суцільне горизонтальне планування, яке усуває бар'єри між відомствами й активізує постійний обмін даними між державними структурами, експертним середовищем і громадськими організаціями. У національному контексті України він є особливо актуальним, оскільки багатовимірна криза (від військової агресії до інституційної нестабільності) вимагає міжвідомчого реагування, коли рішення щодо безпеки, гуманітарної допомоги, економічної відбудови та екологічного управління мають ухвалюватися на основі спільної аналітичної бази, прозорості координації та відкритого діалогу між усіма рівнями влади. Однак на практиці реалізація інтеграційної архітектури (*nexus-архітектури*) в Україні досі лишається фрагментарною, оскільки більшість міністерств мають окремі інформаційні системи, а обмін аналітичними даними є спорадичним і неформалізованим. Зважаючи на це, подальше впровадження підходу, орієнтованого на взаємозв'язку секторів (*nexus approach*), потребує інституційного закріплення міжсекторальних платформ, уніфікації аналітичних інструментів і стандартизації даних. Це стане підґрунтям для ефективного

управління комплексними загрозами в контексті ЦСР.

На нашу думку, головна проблема полягає у відсутності єдиного державного органу або координаційної ради, відповідальних за цілісну інтеграцію ЦСР у безпекову політику. Це призводить до дублювання повноважень, розмиття відповідальності та несинхронного планування дій. Наприклад, положення ЦСР інтегруються у стратегії міністерств фрагментарно та без уніфікованого методологічного підходу, що ускладнює системну реалізацію на міжгалузевому рівні. Відсутність централізованого електронного механізму обміну даними, спільних баз даних або національного інформаційного порталу ЦСР для сектору безпеки значно знижує можливості оперативного реагування, порівняльного аналізу прогресу та прозорості звітності. Це також зумовлено тим, що інформаційна безпека в контексті ЦСР досі розглядається ізольовано. В Україні інформаційну безпеку здебільшого розглядають як технічний феномен – відокремлено від соціального, правового й економічного вимірів сталого розвитку (Авер'янова, Воропаєва, 2020).

Попри зростання ролі кібербезпеки, захисту критичної інфраструктури та протидії дезінформації, ці стратегічно важливі елементи досі рідко координуються із процесами впровадження ЦСР. На національному рівні Україна має окремі політики у сфері цифрової трансформації, кіберзахисту, інформаційної безпеки та захисту критичної інфраструктури, однак вони функціонують паралельно, а не інтегровано з рамкою ЦСР. Це зумовлює прогалини у міжвідомчій координації, дублювання ресурсів і неможливість комплексно оцінювати вплив загроз інформаційно-комунікаційних технологій на соціальні, екологічні й економічні показники сталого розвитку. Така ізольованість суперечить міжнародним підходам, які розглядають інформаційну безпеку не лише як технічне питання, а й як критичний компонент сталості. Наприклад, у стратегіях Європейського Союзу кіберстійкість прямо інтегрована в політики енергетичної та цифрової трансформації як один із чинників стійкості демократичних інститутів. У Канаді в межах Національної цифрової стратегії (Canada's Digital Charter)² поєднано кіберзахист, захист прав споживачів і цифрову інклюзію як складові ширшої стратегії розвитку. У Японії ж стратегії безпеки

¹ Ukraine and United Nations Sustainable Development Cooperation Framework, 2025–2029 // United Nations Sustainable Development Group : офіц. сайт. URL: https://unsdg.un.org/sites/default/files/2024-05/Ukraine_Cooperation_Framework_Results_Framework_2025_2029.pdf (дата звернення: 14.06.2025).

² Canada's Digital Charter // Government of Canada : офіц. сайт. URL: https://www.ic.gc.ca/eic/site/062.nsf/eng/h_00108.html (дата звернення: 14.06.2025).

напрямку пов'язані з інноваційними цілями ЦСР – через розвиток розумних міст (*smart city*), кіберзахист критичних систем транспорту, охорони здоров'я та енергетики.

Інформаційна безпека як складова стійкого розвитку передбачає не лише технічні заходи протидії, а й розбудову інституційної довіри, прозорості врядування, захисту цифрових прав людини та забезпечення стійкості до фейкових інформаційних кампаній. В умовах гібридної війни, яку переживає Україна, ігнорування цього аспекту послаблює системну здатність держави протидіяти багатовимірним загрозам і знижує ефективність імплементації ключових індикаторів ЦСР, таких як мир, інституційна ефективність, доступ до інформації та цифрова інклюзія (Цілі 16, 9, 4) (Lomachinska et al., 2025). Таким чином, відсутність стратегічної інтеграції інформаційної безпеки в політику сталого розвитку України є системною прогалиною, що потребує термінового переосмислення через упровадження міжвідомчих платформ, нових аналітичних механізмів оцінювання кіберризиків і приведення цифрової політики у відповідність до ЦСР.

Усе це свідчить про необхідність створення міжвідомчого механізму координації інтеграції ЦСР у сектор національної безпеки. Таким механізмом може стати спеціалізований координаційний центр або національна платформа взаємодії з ЦСР у сфері безпеки, яка б об'єднувала представників профільних міністерств, аналітичних центрів, академічного середовища та громадянського суспільства.

В умовах зростання багаторівневих загроз (військових конфліктів, кіберризиків, екологічних криз та пандемій) питання оцінки ефективності реалізації ЦСР у контексті національної безпеки набуває стратегічної ваги. Як зазначає О. Резнікова (2021), оцінка ефективності реалізації ЦСР в умовах багатовекторних загроз є необхідною умовою для стратегічного планування у сфері національної безпеки. Без такого підходу ЦСР залишаються декларативними цілями, відірваними від практичної реальності. На нашу думку, актуалізується питання формування національного комплексного підходу, що дозволяє оцінити не лише формальний рівень інтеграції ЦСР, а і її реальний вплив на безпекову ситуацію в державі. Важливо, щоб такий підхід ґрунтувався на трьох взаємопов'язаних компонентах:

- системний аналіз взаємозв'язків між політикою безпеки та ЦСР;
- індикаторний моніторинг результатів на основі адаптованих до українських реалій показників;

– ризик-орієнтований підхід, що дозволяє ідентифікувати слабкі місця в реалізації ЦСР та формувати прогнози.

Системний аналіз передбачає розгляд безпеки та сталого розвитку як взаємопов'язаних підсистем, які утворюють єдину національну систему стійкості¹. Така інтеграція змінює сам підхід до стратегічного планування, оскільки безпека більше не розглядається як автономна галузь, що існує ізольовано від соціальної, екологічної чи економічної політики, а стає логічним продовженням, що пронизує всі аспекти державного управління. Вона не лише реагує на виклики, а й виступає каталізатором системної стабільності та проактивного управління ризиками. Системний підхід дозволяє виявити глибинні взаємозалежності. Наприклад, екологічна деградація в поєднанні з кліматичними змінами може викликати загострення конкуренції за ресурси (вода, енергія), що, своєю чергою, може спровокувати соціальні протести або міграційні хвилі. Це безпосередньо пов'язано з Ціллю 13 (кліматичні дії), Ціллю 6 (вода і санітарія) та Ціллю 16 (мир і справедливість). Аналогічно, соціальна згуртованість, довіра до інститутів та доступ до правосуддя є ключовими чинниками стабільності, що безпосередньо впливають на національну безпеку.

Крім того, варто зауважити, що системний підхід у сфері безпеки ґрунтується на трьох базових принципах:

- урахування багаторівневої структури загроз – від глобальних (пандемії, кібератаки) до національних (корупція, внутрішні конфлікти) і локальних (вразливість громад, деградація природного середовища). Це дає змогу розробляти комплексні моделі реагування замість фрагментарних антикризових заходів;
- інтеграція даних із різних сфер – оборони, соціального захисту, екології, цифрової безпеки. Сьогодні саме аналітична неповнота, зокрема відсутність кроссекторальної інформації, є головним бар'єром для розроблення реалістичних сценаріїв безпеки;
- моделювання сценаріїв з урахуванням впливу відсутності інтеграції ЦСР у безпекову політику. Наприклад, ігнорування наслідків зміни клімату для інфраструктури чи внутрішніх переміщень населення може спричинити неконтрольовані ризики в безпековому середовищі.

¹ System Approaches to Public Sector: Working with Change // OECD : сайт. URL: <https://doi.org/10.1787/9789264279865-en> (дата звернення: 14.06.2025).

Сталий розвиток як концепція системної взаємодії потребує цілісного управління, де безпека не лише виконує захисну функцію, а й стає активним інструментом превенції, адаптації і трансформації. Це означає перехід до нової логіки – управління через стійкість, коли на перший план виходить не лише реагування на загрозу, а здатність суспільства функціонувати в умовах ризиків та невизначеності. Для України впровадження системного підходу є критично необхідним: лише через взаємопов'язане бачення сталості та безпеки можна сформувати єдину архітектуру стійкості, здатну забезпечити адаптивну й ціннісно орієнтовану державну політику.

Наступним компонентом є використання кількісних індикаторів, які дозволяють об'єктивно вимірювати прогрес і виявляти проблемні ділянки. Зокрема, використання кількісних індикаторів у сфері національної безпеки має ключове значення для об'єктивного моніторингу та виявлення проблемних сфер (Arădăvoaicei et al., 2023).

Україна вже розробила власну систему з 172 індикаторів ЦСР, адаптовану до національного контексту. Утім, як уже було зазначено вище, ці індикатори наразі не охоплюють специфіку безпекового сектору. Крім того, не розроблено методики адаптації загальних індикаторів до специфіки безпекових ризиків (збройна агресія, гібридні загрози тощо). Тому їх інтеграція є необхідною умовою об'єктивної оцінки. У цьому контексті інтеграція безпекових індикаторів (Breuer et al., 2023) в уже наявну систему національного моніторингу ЦСР є необхідною умовою для формування об'єктивної, прозорої та гнучкої системи оцінювання, що дозволяє своєчасно ідентифікувати загрози й адаптувати політику розвитку до змін безпекового середовища.

Зазначимо, що більшість індикаторів для моніторингу ЦСР базуються на статистичних даних Державної служби статистики України та глобальних індикаторах ООН. Серед них загальновідомі показники на кшталт: Ціль 1 – рівень бідності серед населення (у відсотках) або Ціль 6 – доступ домогосподарств до централізованого водопостачання (у відсотках). Такий підхід відповідає міжнародним стандартам, проте виявляє значну асиметрію в розподілі уваги між різними сферами сталого розвитку, особливо у сфері безпеки.

Найбільш проблемною є ситуація із Ціллю 16 «Мир, справедливість та ефективні інститути». Хоча вона формально охоплює безпековий вимір, національні індикатори не враховують критично важливих показників,

здатних відобразити реальний стан безпеки в державі. Зокрема:

- рівень стійкості критичної інфраструктури до загроз (включно з ризиками енергетичних колапсів, кібердиверсій та атак на комунікаційні системи);
- кількість і типи кіберінцидентів, що мали наслідки для державних структур, економіки або громадянського суспільства;
- рівень довіри населення до інституцій сектору безпеки (Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України тощо);
- інституційна ефективність державного управління у кризових ситуаціях, тобто здатність діяти оперативно, скоординовано та прозоро.

Таким чином, відсутність таких кількісних індикаторів у системі національного моніторингу ЦСР створює низку стратегічних обмежень. По-перше, держава втрачає можливість точного прогнозування ризиків, оскільки не має уніфікованої аналітичної бази для ідентифікації нових загроз. По-друге, стає неможливим оцінювання довгострокового впливу політик безпеки на сталий розвиток, оскільки відсутні кореляційні інструменти між показниками розвитку та безпеки. І по-третє, уряд позбавлений ефективного механізму коригування стратегій у динамічних умовах, тобто не може своєчасно адаптувати безпекову політику до зміни ризиків, викликів та потреб. Аналіз свідчить, що інтеграція таких індикаторів у національну систему моніторингу ЦСР є не лише технічним, а стратегічним завданням. Лише кількісно підкріплена аналітика дає змогу формувати гнучку, передбачувану й орієнтовану на стійкість державну політику. Без цього ЦСР у сфері безпеки залишаються лише абстрактними деклараціями, не здатними ефективно працювати в умовах гібридної, інформаційної та інституційної нестабільності.

Третім елементом, який ми виокремили, є ризик-орієнтований підхід, що дозволяє ідентифікувати слабкі місця в реалізації ЦСР та формувати прогнози. Цей підхід фокусується на:

- ідентифікації потенційних загроз і слабких місць у реалізації політики;
- моделюванні сценаріїв розвитку подій (наприклад, вплив змін клімату на продовольчу або енергетичну безпеку);
- побудові адаптивних стратегій управління ризиками на основі об'єктивних даних і прогнозів.

Особливо ефективним цей підхід є в аналізі інформаційної, кібер- та екологічної безпеки,

де ризики проявляються не лінійно, а через ланцюгові реакції.

Загалом можна констатувати, що ідея взаємозв'язку між сталим розвитком і безпекою є не новою у глобальному дискурсі, проте останнє десятиліття стало визначальним у її практичному переосмисленні (Trombetta, 2008). Сучасні міжнародні документи підкреслюють: сталий розвиток і безпека є взаємозалежними, а сталий мир неможливий без соціальної, екологічної та економічної стабільності. У контексті України це означає, що питання безпеки мають бути не окремими секторами, а складовою сталого розвитку, що забезпечує здатність держави адаптуватися до багатовимірних криз – кліматичних, екологічних, економічних, соціальних, цифрових і воєнних. Таким чином, останнє десятиліття стало епохою практичної імплементації цієї синергії: формуються індекси безпечного розвитку, окремі ЦСР визнають безпеку як складову сталого миру, а міжнародне співтовариство формує межі, де безпека і розвиток – неділимі компоненти загальної стратегії сталості. Для України це означає, що залишається критичною потреба у формуванні національних інструментів, які б дозволили оцінити не лише декларації, а й реальну взаємодію між розвитком та безпекою – через індикатори, аналітику і ризик-орієнтоване планування.

У Європейському Союзі концепція безпеки розглядається не лише як захист від зовнішніх загроз, а і як створення систем стійкості (*resilience*) у всіх секторах (De Araujo, Souza Machado, Uchoa Passos, 2024). Попри активну участь України у глобальному русі за сталий розвиток, зокрема через ухвалення низки стратегічних документів, на міжнародному рівні вона все ще позиціонується переважно як держава, що перебуває у фазі кризового реагування, а не як суб'єкт, що формує власну безпекову модель на основі принципів сталого розвитку. Як зазначають Д. Ван та ін. (2024), країни, які переживають затяжні конфлікти, втрачають до 30–50 % прогресу за основними ЦСР. Водночас, як наголошують Д. Мхланга та Е. Ндхлову (2023), конфлікт формує пріоритетність короткострокових, кризових рішень, що перешкоджає виробленню довгострокової стратегії.

Для України це означає системне звуження простору для формування стійких політик, орієнтованих на випереджувальну безпеку та інтеграцію ЦСР у державне управління. Крім того, у нашій державі залишаються невирішеними інституційні прогалини, що блокують розвиток інтегрованої безпекової моделі.

Йдеться про фрагментарність міжвідомчої координації між безпековим, соціальним, екологічним і економічним блоками; відсутність чітких правових норм, які б формалізували зв'язок між ЦСР і політиками безпеки; слабку аналітичну інтеграцію (більшість стратегій не базуються на адаптованих індикаторах сталого розвитку); низьку інституційну спроможність до горизонтального планування. Ці чинники формують певне замкнене коло: постійний кризовий тиск посилює короткострокову орієнтацію політики, що, своєю чергою, послаблює здатність формувати довгострокові безпекові механізми, синхронізовані із принципами сталого розвитку.

Тому стратегічним завданням України має стати не лише адаптація до зазначених вище викликів, а й формування власної моделі сталого безпечного розвитку, що ґрунтується на взаємозв'язку ризиків, інституційної стійкості, людської безпеки та інноваційного управління. Саме таке позиціонування дозволить Україні вийти за межі виключно держави-жертви і заявити про себе як про конструктивного суб'єкта у глобальному порядку денному сталого розвитку. З урахуванням цього робимо висновок: ефективна політика сталого розвитку не може бути реалізована без інтеграції безпекового компонента, а безпекова стратегія, своєю чергою, повинна базуватися на цінностях сталості, довіри, соціальної згуртованості та інклюзивності.

На відміну від попередніх досліджень, де акцент робився на загальній взаємозалежності сталого розвитку та безпеки (Trombetta, 2008; Харазішвілі, 2019), у цій статті вперше запропоновано комплексний ризик-орієнтований підхід до інтеграції ЦСР у політику національної безпеки України та окреслено конкретні прогалини в нормативно-правовому забезпеченні. Це дає підстави розглядати роботу як внесок у розвиток національної правової доктрини сталого безпечного розвитку.

ВИСНОВКИ. Встановлено, що інтеграція ЦСР у систему національної безпеки України є не лише бажаною, а й об'єктивно необхідною умовою формування ефективної та довготривалої політики безпеки. Сучасні багатовимірні загрози – від воєнної агресії до кліматичних змін та інформаційних атак – потребують оновлення традиційної безпекової парадигми, яка має спиратися на принципи системності, стійкості, прозорості й інституційної згуртованості. Попри наявність стратегічних документів і формальну імплементацію ЦСР в Україні, їх упровадження у сфері безпеки залишається фрагментарним. Основними бар'єрами виступають:

інституційна роз'єднаність, відсутність уніфікованої нормативної бази, обмежений моніторинг за допомогою адаптованих індикаторів, а також відсутність ефективного координаційного механізму між державними органами та громадянським суспільством. Забезпечення інтеграції ЦСР у національну безпекову політику України вимагає: розроблення уніфікованої правової бази, що охоплює всі ключові виміри безпеки (економічний, екологічний, соціальний, інформаційний); створення міжвідомчого координаційного органу, який би забезпечував ефективну взаємодію між державними інституціями, науковцями та грома-

дянським суспільством; модернізації системи моніторингу шляхом інтеграції безпекових індикаторів у загальнодержавну систему оцінювання прогресу щодо ЦСР; побудови системи управління ризиками, яка забезпечує превентивні заходи, адаптацію політики до нових викликів і зміцнення стійкості держави. Україна має потенціал стати прикладом того, як стратегічна інтеграція сталого розвитку та безпеки здатна трансформувати державне управління в умовах нестабільності, сприяючи не лише виживанню, а й сталому зростанню, довірі та довготривалій стабільності.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Авер'янова Н. М., Воропаєва Т. С. Інформаційна безпека України: соціально-філософські аспекти. *Молодий вчений*. 2020. № 10 (86). С. 297–303. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-61>.
2. Асташева О. Пекінська платформа в Україні: ефективність та послідовність впровадження гендерних політик протягом 2020–2024 років // ЮРФЕМ : сайт. 07.03.2025. URL: <https://jurfem.com.ua/pekinska-platforma-v-ukraini/> (дата звернення: 14.06.2025).
3. Коломієць Б. С. Еволюція поняття безпеки: від класичних теорій до сучасних підходів. *Economics: Time Realities*. 2024. No. 6 (76). Pp. 47–54. DOI: <https://doi.org/10.15276/ETR.06.2024.5>.
4. Корж І. Безпека: методологічні підходи до поняття. *National Law Journal: Theory and Practice*. 2019. No. 1, part 1. Pp. 68–72. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2019/4/part_1/14.pdf (дата звернення: 14.06.2025).
5. Сокольська Т. В., Поліщук С. П., Шевченко К. Р. Національна безпека як визначний фактор сталого розвитку у контексті взаємозв'язку публічної політики та державних інститутів. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-25>.
6. Харазішвілі Ю. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації: монографія. Київ, 2019. 304 с.
7. Arădăvoaicei I. A., Bănașu C.-S., Andreica M., Ivan L. Composite Indicators Used in Measuring Hybrid Threats. *Proceedings of the International Conference on Business Excellence*. 2023. Vol. 17, Iss. 1. Pp. 882–894. DOI: <https://doi.org/10.2478/picbe-2023-0081>.
8. Breuer A., Leininger Ju., Malerba D., Tosun J. Integrated Policymaking: Institutional Designs for Implementing the Sustainable Development Goals (SDGs). *World Development*. 2023. Vol. 170. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2023.106317>.
9. De Araujo M. S., Souza Machado B. A., Uchoa Passos Fr. Resilience in the Context of Cyber Security: A Review of the Fundamental Concepts and Relevance. *Applied Sciences*. 2024. Vol. 14, Iss. 5. DOI: <https://doi.org/10.3390/app14052116>.
10. Ige A. B., Kupa E., Ilori O. Aligning Sustainable Development Goals with Cybersecurity Strategies: Ensuring a Secure and Sustainable Future. *GSC Advanced Research and Reviews*. 2024. Vol. 19, Iss. 3. Pp. 344–360. DOI: <https://doi.org/10.30574/gscarr.2024.19.3.0236>.
11. Khagram S., Clark W., Raad D. F. From the Environment and Human Security to Sustainable Security and Development. *Journal of Human Development*. 2003. Vol. 4, Iss. 2. Pp. 289–313. DOI: <https://doi.org/10.1080/1464988032000087604>.
12. Lomachinska I., Ishchuk M., Chornomordenko I., Taran G., Turchyn M., Martsinko N., Pasko K., Lobanchuk O. Hybrid Warfare and Customs Security: Strengthening Resilience for Sustainable Development. *European Journal of Sustainable Development*. 2025. Vol. 14, No. 2. Pp. 643–660. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p643>.
13. Malmio I. Artificial intelligence and the social dimension of sustainable development: through a security perspective. *Discover Sustainability*. 2024. Vol. 5. DOI: <https://doi.org/10.1007/s43621-024-00677-6>.
14. Mhlanga D., Ndhlovu E. The Implications of the Russia-Ukraine War on Sustainable Development Goals in Africa. *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences*. 2023. Vol. 16. Pp. 435–454. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40647-023-00383-z>.
15. Murphy E., Walsh P. P., Murphy Eth. An evidence-based approach to national Sustainable Development Goal assessment: The case of Ireland // PLOS Sustainability and Transformation : сайт. 16.10.2023. URL: <https://journals.plos.org/sustainabilitytransformation/article?id=10.1371/journal.pstr.0000082> (дата звернення: 14.06.2025).

16. Reznikova O. National Resilience in a Changing Security Environment: monograph. Kyiv : National Institute for Strategic Studies, 2021. 501 p.
17. Trombetta M. Ju. Environmental Security and Climate Change: Analysing the Discourse. *Cambridge Review of International Affairs*. 2008. Vol. 21. Pp. 585–602. DOI: <https://doi.org/10.1080/09557570802452920>.
18. Wang D., Hao M., Li N., Jiang D. Assessing the impact of armed conflict on the progress of achieving 17 sustainable development goals. *iScience*. 2024. Vol. 27, Iss. 12. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.isci.2024.111331>.

Надійшла до редакції: 17.06.2025

Прийнята до опублікування: 05.09.2025

REFERENCES

1. Arădăvoaicei, I. A., Bănac, C.-S., Andreica, M., & Ivan, L. (2023). Composite Indicators Used in Measuring Hybrid Threats. *Proceedings of the International Conference on Business Excellence*, 17(1), 882–894. <https://doi.org/10.2478/picbe-2023-0081>.
2. Astasheva, O. (2025, March 7). *Beijing Platform in Ukraine: effectiveness and consistency of gender policy implementation during 2020–2024*. YURFEM. <https://jurfem.com.ua/pekinska-platforma-v-ukraini/>.
3. Averianova, N. V., & Voropayeva, T. S. (2020). Information security of Ukraine: socio-philosophical aspects. *Young Scientist*, 10(86), 297–303. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-61>.
4. Breuer, A., Leininger, Ju., Malerba, D., & Tosun, J. (2023). Integrated Policymaking: Institutional Designs for Implementing the Sustainable Development Goals (SDGs). *World Development*, 170. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2023.106317>.
5. De Araujo, M. S., Souza Machado, B. A., & Uchoa Passos, Fr. (2024). Resilience in the Context of Cyber Security: A Review of the Fundamental Concepts and Relevance. *Applied Sciences*, 14(5). <https://doi.org/10.3390/app14052116>.
6. Ige, A. B., Kupa, E., & Ilori, O. (2024). Aligning Sustainable Development Goals with Cybersecurity Strategies: Ensuring a Secure and Sustainable Future. *GSC Advanced Research and Reviews*, 19(3), 344–360. <https://doi.org/10.30574/gscarr.2024.19.3.0236>.
7. Khagram, S., Clark, W., & Raad, D. F. (2003). From the Environment and Human Security to Sustainable Security and Development. *Journal of Human Development*, 4(2), 289–313. <https://doi.org/10.1080/1464988032000087604>.
8. Kharazishvili, Yu. (2019). *Systemic security of sustainable development: assessment tools, reserves and strategic implementation scenarios*. Kyiv.
9. Kolomiets, B. S. (2024). The evolution of the concept of security: from classical theories to modern approaches. *Economics: Time Realities*, 6(76), 47–54. <https://doi.org/10.15276/ETR.06.2024.5>.
10. Korzh, I. (2019). Safety: Methodological Approaches to the Concept. *National Law Journal: Theory and Practice*, 4(1), 68–72. http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2019/4/part_1/14.pdf.
11. Lomachinska, I., Ishchuk, M., Chornomordenko, I., Taran, G., Turchyn, M., Martsinko, N., Pasko, K., & Lobanchuk, O. (2025). Hybrid Warfare and Customs Security: Strengthening Resilience for Sustainable Development. *European Journal of Sustainable Development*, 14(2), 643–660. <https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p643>.
12. Malmio, I. (2024). Artificial intelligence and the social dimension of sustainable development: through a security perspective. *Discover Sustainability*, 5. <https://doi.org/10.1007/s43621-024-00677-6>.
13. Mhlanga, D., & Ndhlovu, E. (2023). The Implications of the Russia-Ukraine War on Sustainable Development Goals in Africa. *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences*, 16, 435–454. <https://doi.org/10.1007/s40647-023-00383-z>.
14. Murphy, E., Walsh, P. P., & Murphy, Eth. (2023, October 16). *An evidence-based approach to national Sustainable Development Goal assessment: The case of Ireland*. PLOS Sustainability and Transformation. <https://journals.plos.org/sustainabilitytransformation/article?id=10.1371/journal.pstr.0000082>.
15. Reznikova, O. (2021). *National Resilience in a Changing Security Environment*. National Institute for Strategic Studies.
16. Sokolska, T. V., Polishchuk, S. P., & Sevchenko, K. R. (2025). National Security as a Determining Factor of Sustainable Development in the Context of the Interconnection Between Public Policy and State Institutions. *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management*, 16. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-25>.
17. Trombetta, M. Ju. (2008). Environmental Security and Climate Change: Analysing the Discourse. *Cambridge Review of International Affairs*, 21, 585–602. <https://doi.org/10.1080/09557570802452920>.

18. Wang, D., Hao, M., Li, N., & Jiang, D. (2024). Assessing the impact of armed conflict on the progress of achieving 17 sustainable development goals. *iScience*, 27(12). <https://doi.org/10.1016/j.isci.2024.111331>.

Received the editorial office: 17 June 2025

Accepted for publication: 5 September 2025

MARYNA SERHIIIVNA UTKINA,

Doctor of Law, Associate Professor,

Sumy State University,

Educational and Scientific Institute of Law,

Department of Criminal and Legal Disciplines and Procedure;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3801-3742>,

e-mail: m.utkina@yur.sumdu.edu.ua

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AS A COMPONENT OF THE NATIONAL SECURITY SYSTEM: LEGAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES

The article examines the place and role of sustainable development goals in the modern national security system of Ukraine. In the context of growing global challenges, military conflicts, climate change, information attacks and socio-economic instability, the integration of sustainable development principles into state security policy is becoming particularly relevant. It is shown that the Sustainable Development Goals cannot be considered in isolation from the security paradigm, since long-term stability is only possible with a comprehensive approach that covers economic, social and environmental dimensions, as well as the legal and institutional mechanisms for ensuring them. Particular attention is paid to the security dimension of the Sustainable Development Goals, in particular Goal 16, "Peace, Justice and Strong Institutions", which most fully reflects the interconnection between security and sustainable development.

International and national regulatory and legal acts that form the legal basis for the implementation of the Sustainable Development Goals in Ukraine are analysed, in particular: the Law of Ukraine "On National Security of Ukraine", the Decree of the President of Ukraine "On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period until 2030", the State Strategy for Regional Development for 2020–2027, the Strategy for Environmental Security and Adaptation to Climate Change, the Information Security Strategy, and the National Recovery Plan for Ukraine. It is concluded that, despite the existence of individual strategies, the regulatory and legal framework remains fragmented and needs to be unified.

The article proposes a comprehensive risk-oriented approach to integrating the Sustainable Development Goals into national security policy, combining a systematic analysis of the interrelationships between security and development, indicator-based monitoring of results, and risk forecasting. The novelty of the study lies in identifying specific gaps in legal regulation and proposing a methodological model for assessing the effectiveness of integrating the Sustainable Development Goals into Ukraine's security policy. It is argued that such an approach makes it possible to move from a declarative level of implementation to the practical realisation of sustainable development principles in the security sector, contributes to enhancing the institutional capacity of the state and the formation of a long-term state strategy focused on preventing complex threats and strengthening democratic institutions.

Keywords: *national security, legal system of Ukraine, legal regulation, legal mechanisms, sustainable development, Sustainable Development Goals.*

Цитування (ДСТУ 8302:2015): Уткіна М. С. Цілі сталого розвитку як складова системи національної безпеки: правовий і методологічний підходи. *Право і безпека*. 2025. № 3 (98). С. 91–101. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.3.08>.

Citation (APA): Utkina, M. S. (2025). Sustainable Development Goals as a Component of the National Security System: Legal and Methodological Approaches. *Law and Safety*, 3(98), 91–101. <https://doi.org/10.32631/pb.2025.3.08>.